

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 292. szám.

Nagyvárad.

Péntek 1913. december 19

Szerkesztő-változás.

Dr Vucskics Gyula nagyvárad
i. sz. székesegyházi kanonok, pap-
nevelő intézeti igazgató és egyház-
megyei alapítványi pénztári gond-
nok ur megváltozott életviszonyai
folytán, lapunk felelős szerkesztői
tiszteről lemondván, a „Tiszántúl”
laptulajdonos Szent László-nyomda
részvénytársaság igazgatósága őt a
legteljesebb hálás elismeréssel 17 évi
önfeláldozó, kitartó és nagy sikerek-
ben gazdag felelős szerkesztői mű-
ködése iránt, e tisztétől mély köszö-
nettel fölmentette és egyidejűleg a
Tiszántúl felelős szerkesztésével dr
Krüger Aladár helybeli ügyvéd urat
bizta meg, kinek jelleme, tudása,
szakavatottsága, írói talentuma s ki-
próbált hírlapírói tolla biztos zálo-
gát adja annak, hogy lapunk, mely-
nek fejlődésében kiváló érdeme van,
továbbra is megingathatlanul halad
előre azon az uton, mely a Tiszántúl-t
a tisztességes magyar hazafias ke-
resztény napisajtó országosan elis-
mert tekintélyes vidéki organumává
avatta.

Nagyvárad, 1913. dec. 18.

A Szent László-nyomda
részvénytársaság igazgatósága.

SZERKESZTŐI VÉGSZÓ.

Nem búcsuszó, mert nem szándékozom
búcsuzni sem a Tiszántúl közönségétől, sem
a Tiszántúl hasábjaitól.

Isten úgy engedte, hogy részem volt e
lap megindításában és azóta, csaknem két
évtizede, annak megírásában, irányításában,
és szerkesztésében, küzdelmeiben, vívódásai-
ban, sikereiben és esalódásaiban. Szívemhez
nőtt egészen.

Ha nem is lesz rajta ezentúl mindennap
nevem, érdeklődéssel kísérem így is további

sorsát és ahol tehetem, készséggel szolgálom
ügyét tollammal is.

Bármennyire szívemhez nőtt is e lap,
sohsem tekintetem azt az én lapomnak. A
magyar nemzeti és keresztény eszmék és
igazságok közlönye volt ez a multban, az
lesz a jövőben is. Kezesség erre az új szer-
kesztő neve, ki küzdelmeinkben egy évtized
óta főerősségünk és támaszunk volt. Jó kéz-
ben lesz az a zászló, bár gyülnék napról-
napra nagyobb sereg alája.

Amikor bensőséggel teljes és hálás kö-
szönetet mondok hűséges munkatársaimnak
és e lapok nagyrabecsült közönségének, oda-
adó támogatásukért, amikor szíves elnézésük-
et kérem mulasztásaimért és gyarlóságaim-
ért, őszinte szívből kívánom utódomnak:
érje meg e zászló diadalát, a hazafias és
keresztény elvek győzelmét Szent László
városában!

Nagyvárad, 1913. dec. 18.

Dr Vucskics Gyula.

BEKÖSZÖNTŐ.

Dr Vucskics Gyula a végszót mindnyá-
junk igaz örömeire nem búcsuszónak tekint-
tette. Az én beköszöntőmnem sem kell be-
mutatkoznak lennie.

Zászlót veszek át elődömtől, tiszta zász-
lót, a nagyvárad kerestetény sajtó zászlaját.
A mai napon csak a zászlótartó változik. A
lobogó marad a régi, amelyet dr Vucskics
Gyula annyi éven át szeplőtelenül megőrzött,
nehéz idők küzdelmeiben is diadalra tudott
vinni.

Ez alatt a zászló alatt ismerkedésre,
bemutatkozásra Nagyvárad kerestetény kö-
zönsége, a Tiszántúl olvasói előtt nekem
aligha van szükségem. Ennek a közönség-
nek a megértő szeretete lelkesített engem a
kezdés, a próbálkozás éveiben. Tizenöt év
küzdelme fűz engem is e laphoz, ennek kö-
zönségéhez s most, mikor a körülmények
változása folytán nevem a lap élére kerül,
csak azt a munkásságot kívánom tovább is
ha lehet, még fokozottabb mértékben foly,

tatni, amelyet fentebb a Szent László-
nyomda részvénytársaság és elődöm dr
Vucskics Gyula meg nem érdemelt elisme-
réssel voltak szivesek honorálni. Ha a jö-
vőben célt kell még külön kitűznom magam
elő, az nem lehet más, mint ezeket az el-
ismerő szavakat mielőbb szerény erőmhez
mérten meg is érdemelni.

Teljes mértékben átérzem a feladat ne-
hézségeit s épp azért első szavammal Isten
segítségét kérem munkásságomhoz, Isten
további bőséges áldását mindazok fárado-
zásaira, akik a Tiszántúl zászlaja alatt a
kerestetény sajtó fegyverével harcolnak a ke-
resztény Magyarország fonséges ideáljáért.

Munkásságunkban nagy könnyebbséget je-
lent számunkra az, hogy a lapnak eddigi
érdemekben oly gazdag felelős szerkesztője,
dr Vucskics Gyula kanonok ur nem válik
meg tőlünk, hanem tanácsosal és tollal, ta-
pasztalataival és utbaigazításaival mellettünk
lesz továbbra is. Mesterünk volt ő közel két
évtizeden át, mesterünk marad a jövőben is.
Hálás szívvel jegyezzük fel sziveinkbe mű-
ködésének minden momentumát; páratlan
lelkiismeretességét, igazságszeretetét, a ke-
resztény magyarságot való lángoló lelkesé-
dését épp úgy vezérelvül tekintjük a jövő-
ben is, mint szerető gondosságát, mellyel a
lap színvonalát minél magasabbra emelte min-
dig minden tekintetben.

Egygyel emeljük ezt a lapot minden
más fölé: ha elvi dolgokban megalkuvást
nem ismerő katolikus lap leszünk minden-
kor Ennél magasabb nivót kitűzni ujság
számára nem lehet. Erre a nivóra állította
dr Vucskics Gyula ezt a lapot, ezen a szín-
vonalon tartjuk meg az ő utmutatása nyo-
mán mindenkor.

Munkatársaimat kérem, hogy azt a lel-
kesedést a lap iránt, amelyet a multban ta-
nusítottak, őrizték meg a jövőben is.

A közönséget pedig, mely jó és rossz
időkben oly igaz hűséggel kitartott e lap
mellett, kérem, legyen a kerestetény sajtó
ügyének hűséges, buzgó apostola a jövőben

Miklós Jutka művészi fényképei

Villanyfény! Rossz idő nem határoz.

a legalkalmasabb karácsonyi ajándékok.

Ha 15 től 22-ig fénykepezteti magát, karácsonyra megkapja a képeket. Felvételek
d. e. 9-t. d. u. 7-ig. A művészi kivitelű kepek a szokásos helyi áron kaphatók.

ja. Modernsége és elevensége mellett feltétlenül keresztény lapot adunk közönségünk kezébe ezentul is. Ezt a lapot fogadják továbbra is a régi szeretettel és terjesszé k egyre fokozódó lelkesedéssel és megértéssel. Ne felejtjük, hogy a sajtó a jövő fegyvere s a keresztény sajtó a jövő keresztény Magyarországának egyik leghatalmasabb megalapozója.

Tiszta zászlót vettem át, megőrzöm ezt a lobogót munkatársaimmal, a közönség megértő támogatásával a keresztény ujságírás rögs útján új harcok fõrgetegében is és ha Isten úgy engedi, új diadalok közepette! Ugy legyen!

Dr Krúger Aladár.

A delegáció ülése.

A külügyi vita.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság ma délelõtt tíz órakor Láng Lajos báró elnöklésével ülést tartott, amelyen Tisza gróf miniszterelnök és Burián István báró, a király személye körüli miniszter is megjelentek.

A jegyzõkönyv hitelesítése után folytatták a külügyi albizottság jelentésének tárgyalását.

Az általános vita be lévén rekesztve, az elõadó élt a zárószó jogával.

Nagy Ferenc elõadó nem szándékozik hosszabb polémiába bocsátkozni a külsõ politikáról elhangzott észrevételekkel. Elismeri, hogy a vita oly magas nivõn mozgott, amely valóban diszére válik a delegációnak és beigazolta azt, hogy kellõ érzésünk van a külsõ politika iránt és azt a perspektívát tárta elénk, hogy a jövõben még sokkal behatóbban fogunk iránta érdeklõdni. Ha a polémiát kerüli is, mégis kénytelen kitérni egyes észrevételekre.

A mikor ugyanis arról beszélt, hogy a monarchia mindig kitért az elõl, hogy a szandzsákot okkupálja és beírta azzal, hogy csak helyõrséget tartson a szandzsákban, utalt arra, hogy ezt tette a monarchia, annak ellenére, hogy a szandzsák okkupációját fölajánlották neki. Erre Rakovszky István közbeszólt, hogy sohasem volt szó róla, Andrassy Gyula gróf pedig hozzátette, hogy rosszul tudta ezt. Ilyen történelmi kérdésekben az ember mindig fél attól, hogy jól emlékezik-e, de utólag meggyõzõdött arról, hogy a mit állított, megfelel a történelmi igazságnak. Andrassy Gyulához közelálló forrásra Andrassy Gyula gróf élete és kora címû három kötetes tudományos munkára hivatkozik.

Fõlolvás ebbõl egy idézetet, amely a berlini kongresszusra vonatkozik.

A szandzsák megszállására vonatkozó 25-ik cikkrõl azt mondotta ez a forrás, hogy nem foglalja teljesen magában a szandzsákra vonatkozó tényállást. Midõn Szuvarov már a tizedik ülésen jelezte, hogy vi-szavonja a monarchia helyõrségi jogára vonatkozó feltevélt, akkor a közvetlen utána következõ utolsó ülésen Törökország tudta nélkül olyan megegyezés történt az osztrák és magyar és orosz meghatalmazottak között, amely az utolsó pillanatban döntött a szandzsák jövõjérõl, Garesakov ugyanis megbízást kapott II. Sándor cár nevében kijelenteni azt, hogy

Oroszország kötelezte magát, hogy semmiféle ellenvetést nem tesz abban az esetben, ha a török közigazgatásból származó esetleges egyenetlenségek miatt Ausztria és Magyarország kénytelen lenne a novibazári szandzsákot „épp oly végérvényesen megszállani, mint Boszniát és Hercegovinát.”

A mi magában véve azt illeti, hogy annak idején szóló védelmére kelt a szandzsák kiürítésének, azt olyan reményben tette, hogy nem lesz szükséges nekünk megvédeni újból a szandzsákot, jól tudja az országos bizottság, hogy mikor a szandzsákot feladtuk, ez az egész közvéleményben nagy esalatkozást keltett és inkább az ellenkezõ fölfogás volt a közvéleményben elterjedve, úgy hogy akkor az országos bizottságban kerestük, hogy mivel lehetne kellõképp kipótolni ezt és miképp lehetne talán mégis azt, ami ebbõl hátrányos lehetne, késõbb valamiképp helyreütni. Akkoriban igyekeztek megnyugtanni a közvéleményt, ez igen természetes volt. A szemrehányást tehát legálább is nem érdemelte állításáért.

Ami az inkonzekvencia vádját illeti a körül, hogy a mikor Törökország nem tudja megvédeni a szandzsákot, mi még sem mentünk vissza, ez talán még sem inkonzekvencia kérdése, hanem egyszerűen a változott helyzetnek következménye.

Nagy Ferenc elõadó beszéde után a delegáció általánosságban és részleteiben elfogadta a külügyi albizottság jelentését, majd áttértek a bosnyák költségvetés tárgyalására.

Miután elfogadták a bosnyák költségvetést és a közös pénzügyminiszteri budgetet, Láng Lajos báró befejezettnek jelentette ki a delegáció mûködését. Megválasztották az egyeztetõ hetes albizottságot, melynek elnöke Zichy Agost gróf, elõadója Pap Géza lett. Megvárják az osztrák delegáció határozatát s összeegyeztetik a magyarral. Akkor az elnök ismét egybehívja a plenáris bizottságot.

A delegáció tagjai elutaztak.

Az új városatyák.

— Fotografiák. —

5.

Singlár Gyula.

A városatyák választása elõtt hangok emelkedtek Singlár Gyula vasuti forgalmi fõnök jelölése ellen; csupán azt kifogásolták, hogy — állami tisztviselõ. Hogy ez a polgárok többségének nem volt a véleménye, mutatja a választás eredménye. És ha jobban vizsgáljuk a törvényhatóság mai alakulatát, ezt az ellenvetést nem is lehet komolyan venni. Végre is a törvényhatóságban nem lehet csupa ügyvéd vagy orvos. A város érdeke kívánja, hogy olyan emberek is helyet foglaljanak a város ügyeinek intézésénél, akik mint szakemberek utmutatóul, irányítóul szolgáljanak szaktudásukkal a törvényhatóságnak.

A város életében pedig igen gyakran fordulnak elõ vasutügyi dolgok, ahol szakemberek tanácsaira szükség van. Már maga ez eléggé indokolja Singlár megválasztását, pedig ezen kívül az õ kiváló egyénisége is méltó arra, hogy a polgárság bizalmával megtisztelje.

Egy munkásélet tapasztalatait van hivatva érvényesíteni a törvényhatóságban s

ismerve ügybuzgalommal párosult nemes intencióit, kétségtelen, hogy egyik legérde-mesebb, leghasznosabb tagja lesz a mi szü-kebb parlamentünknek s mindég az elsők között találjuk, ahol a város érdekeirõl, a közérdekrõl van szó.

Nagyvárad ember, itt született, itt végezte iskoláit s jogi tanulmányait jeles eredménnyel a mi fõiskolánkon fejezte be.

Elõbb a közigazgatási pályát választotta s mikor Biharvármegyénél a közigazgatási gyakornoki állásokat szervezték, a vármegye szolgálatába lépett.

Rövid idõ múlva azonban bucsut mondott a közigazgatásnak az államvasúthoz ment át. Öt évig volt forgalmi hivatalnok a nagyvárad állomáson. Egyike volt az állomás legpontosabb, legodaadóbb tisztviselõinek s ezt azzal honorálták, hogy önálló munkakört biztosítottak részére: kinevezték a sápi állomás fõnökévé, amelyet öt évig töltött be, teljes elismerés mellett. Ezen elismerésnek kifolyásaképpen berendelték a debreceni üzletvezetõséghez, s fontos teendõkkel bízták meg; az üzletvezetõség központjában a forgalmi elõadó és késõbb a bal-eset vigyázó tisztet töltötte be mintegy 14 évig.

Ezelõtt négy évvel, mikor Nagyváradon megüresedett a forgalmi fõnöki állás, a máv. igazgatóságának gondot okozott, hogy kit helyezzenek erre a nagyon jelentõs, kiváló szakembert igénylõ nehéz pozícióba. Ma már a nagyvárad forgalmi fõnökség vetekedik egy fiók üzletvezetõséggel. Ugyanis a fõnökség alá nem kevesebb, mint 680 kilométer hosszú vasutvonal tartozik s ezek között óriási forgalma fõvonalak; ezeknek az el-látása olyan embert kíván, aki nemcsak kiváló szakférfiu, hanem tapintattal is bír a vasuttal szemben támasztható igények ki-elégítésére.

A Máv. igazgatósága Singlár Gyulát találta méltónak és alkalmasnak erre a dí-szes állásra s hogy választásán nem esalódott, azt Singlár Gyula pár év alatti mû-ködésével beigazolta.

A vasuti üzletvezetõséget a jövõ év õszen állítják fel Nagyváradon. Ma már találgatják, hogy ki lesz az új üzletvezetõ. A hír Singlár Gyulát is felvette a jelöltek közzé. Ez azonban, sajnos, akadályokba üt-közik, mert a szabályok szerint vasuti üz-letvezetõ csak az lehet, aki elõzõleg helyettes üzletvezetõ volt. Ez tehát utjában áll annak, hogy Singlár Gyula nevezessék ki ezuttal az új üzletvezetõség fejevé, azonban minden valószínűség szerint õ lesz a nagyvárad helyettes üzletvezetõ, amire hosszú buzgó te-vékenységevel derekasan rászolgált.

Nem méltatnánk Singlár Gyula köz-tisztületben álló egyéniségét kellõleg, ha ki nem emelnék az õ elõzékeny, szívélyes, le-kötelezõ modorát, amellyel megnyerte és biztosította alantasainak és a vele érintkezõ polgárságnak tiszteletét, szeretetét, bizalmát és ezek révén — a voksait.

— ts.

IGAZ VALÓSÁG!

1 finom arany nõi óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
1 finom arany karkötõ óra 39, 42, 45 korona
1 arany férfióra 39, 42, 45 kor-na.
1 nõi aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
1 ezüst karkötõs óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
1 acél- vagy nikélóra 4, 5, 6 korona.
1 férfi vagy nõi ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.

Eladás csakis készpénz rt! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem gyõzõdik meg ezen olcsó árkokról és nem vásárol

1 jó ébresztõ óra 2,70, 3, 4 korona.
1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
1 szép, valódi gyémántgyûrû 12, 15, 20 korona.
1 briliáns gyûrû 20, 25, 30 korona.
1 pár valódi brilián-függõ 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.
Arany nyaklanc 8, 10, 12 koronától kezdve.
Arany karikagyûrû 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.

Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62-60 korona.
Arany nõi gyûrû 5, 6, 7 K.
Arany medaillon 4, 5, 6 K.
1 ezüst cigarettadoboz 8, 10, 12, 15 korona.
6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

HERBST ékszerárúházában, Rákóczi-ut 1. sz.

A fekete légió lázadása.

A mai napon sztrájkba léptek az összes kéményseprő legények. — Meghíusult béketárgyalások. Intézkedik a hatóság.

A kormos kúrtók fekete legényei a mai napon letették a létrát, seprőt, kaparót, lerugták a papucsot és a szennyes bőrruhát. A kéményseprő legények és mesterek között hetek óta elkeseredett harc dúl és tegnap este két órai izgatott tárgyalás után a munkások képviselői felugráltak helyükről és kivonultak a teremből.

— Nem tárgyalunk tovább a mesterekkel!

Már első pillanatra tisztában lehet vele mindenki, hogy minő veszedelmet jelent ez az egész városra nézve. A mai naptól kezdve minden ház fölött ott lebeg a tűz, a veszedelmes kéménytűz vörös veszedelme, nem takarítja senki a tüzhelyet, a kéményt, ki tudja, minő anyagok kerülnek a veszélyes tüzfészkek kéményeibe és ma reggeltől kezdve kínzó bizonytalanságba eshet mindenki a saját háza felől. Kitért a sztrájk *husz fillér miatt!*

A nagyváradai rendőrhatalóság már jóelőre sejtette ezt a veszedelmet, éppen azért elküldötte képviselőjét a békeltető értekezletre és

figyelmeztette a renitens kéményseprő legényeket, hogy a hatóság a sztrájk kitörése esetén 24 óra alatt okvetlenül helyreállítja a rendet minden rendelkezésére álló hatalommal.

A munkások erre kivonultak és a jelen pillanatban a legbizonytalanabb a helyzet.

A legények követelése.

Régen forrong már a munkások tömegs a kéményseprő mesterek merev, magartartása, a legények hajthatatlansága a tegnapi értekezleten vitta meg az utolsó szöveget.

Dajka Endre dr. rendőrkapitány többször megpróbálta nyélbe ütni a békét, de jóakarata megtört a kölesönös makacskodáson.

A kéményseprő legények a következő követelésekkel állottak elő:

1. Az eddigi 80 korona havi fizetés helyett heti 45 korona legyen.

2. Vasár- és ünnepnapokon az első óra 5 korona s minden további 3 korona legyen.

3. Tizenegy órás munkakeretből 8 órát dolgozzanak, 2 óra legyen ebédre szánva, egy fél óra mosdásra, egy fél óra reggeli e.

4. A pósta-munka díja 2 korona.

5. Minden három munkás mellé állítsanak 1 tanuló.

6. A bizalmi férfiakat ismerjék el.

7. Május elseje munkaszünet lesz.

8. Kéményseprő segédet csak a kéményseprők szakegylete közvetíthet.

Ezekkel szemben lemondanak a mellékjövedelemtől, amely a spór tisztításból ered, még pedig minden takarítás után 20 fillér.

Éles harc.

Az értekezlet esti 7 órakor kezdődött az Ipartestületben. A rendőrhatalóság részéről dr. Dajka Endre r. kapitány jelent meg, Grácz Lajos tűzoltóparancsnok mint tűzrendészeti megbízott és Pozsonyi László iparfelügyelő. A mesterek részéről ott voltak Szabó Andor, Morvay Villibárd, Leitner Lajos és özv. Leitner Jakabné. A munkások 5 tagu bizottságot delegáltak, névszerint Horváth Józsefet, Kenderesi Imrét, Oláh Istvánt, Szűts Istvánt és Balázs Istvánt. Az egyet ügyésze is ott volt, dr. Katz Béla.

Miután ismertették a feltételeket, Szabó Andor azt kérdezte, hogy miképpen fogják biztosítani a legények a mestereket, hogy a 20 fillért megkapják?

Dr. Katz Béla beszél a munkások nevében. Ki kell mondani kötelezőleg, hogy ezt is tartoznak a felek kifizetni.

Grácz Lajos kijelenti, hogy lehetetlen a behajtás másképpen, mint eddig volt. Eddig a legény, ha kitarította a tüzhelyet, tartotta a markát a 20 fillérért.

— A mester nem ellenőrizheti, hogy a legény megkapta-e a 20 fillért vagy sem. Különb is az egész mozgalom a legrosszabb viszonyok közt tört ki. Az tehát nem ellenérték a mestereknek, hogy a legények e mondanak az ő javukra erről a mellékes jövedelemtől. Ha biztosítják a legények a behajtást, akkor szent a béke.

Dr. Katz hevesen kifakad, hogy a hatóság emberei csak a mesterek érdekeit védik.

— A parancsnok ur sem törődik azzal, hogy itt a munkások huzzák a rövidebbet.

— Mi kérem a közérdeket nézzük és a közérdek azt kívánja, hogy minél előbb rend legyen, mondotta Grácz. Bennünket felelősség terhel, mert a szabályrendelet kötelezőleg kimondja, hogy a tüzhelyeket a veszélyesség miatt a kéményseprőnek kell kitarítani.

A háziaknak ezt nem szabad megengedni. Erre kötelességünk felügyelni. És minden rendelkezésünkre álló erővel rendet teremtünk 24 óra alatt!...

Izgatott vita keletkezett. Dr. Dajka Endre indítványt tett. Pozsonyi László arra kérte a segédeket, ne provokálják erőszakkal a veszedelmet. Február 14-én lejár a mesterekkel kötött szerződésük, azelőtt két héttel kezdjenek majd békés tárgyalásokat.

— Nem tárgyalunk tovább! — kiáltották a segédek és hasztalan volt minden kísérlet visszatartásukra. Kint az utcán várta őket a fekete legények egész légiója, zürzavaros lárma, dühös felkiáltások hangzottak s a tömeg elhullámozott az épület elől.

— Éljen a sztrájk! — hangzott minden felől.

A tűzörség állandóan készenlétben van az esetleges veszedelem elfojtására. Ma dél előtt dönti el a hatóság, hogy minő intézkedést tesz a sztrájk ellen a közönség védelmére és megnyugtatóására.

Minderről a Tiszántul részletes és kimerítő tájékoztatással fog szolgálni.

Egy ajánlott levél kalandja.

Vizsgálatot indított a postaigazgatóság.

A nagyváradai posta igazgatóság érdekes ügyben fejezte be a napokban a vizsgálatot. Egy ajánlott utánvételes levélről volt szó, amit kikézbessitettek a félnek, de nem szedték be érte az utánvételi költséget. Ma már a nagyváradai igazgatóságon és az aradi posta hivatalokon kívül foglalkozik a dologgal az aradi rendőrség is, ahol tegnap az érdekelteket postafőtiszt panaszt tett.

Az esetet kimerítően ismertető panasz a következő:

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy az aradi postahivatalhoz megérkezett Bécsben feladott ajánlott levél. A borítékon mint feladó S. Bauer und Söhne Lederfabrik in Wien szerepelt, míg a levél Lorch Mátyás és Tsa bórkereskedő, Weitzer János-utca Arad címezést viselte.

A postai szabályok szerint előirt kezeletlen, ment keresztül a levél, én mint rendes ajánlott levelet, bevezettem a maga lajstromába, és átadtam Horváth György kézbesítőnek, a ki kézbesítő könyvébe a legrendesebb eljárás szerint azt beírta.

Az aradi cég a levelet kézhez is vette, amint azt a kézbesítő könyvében található aláírás tanúsítja. Két nap mulva a nagyváradai postaigazgatóság a legnagyobb meglepetésemre sürgős átiratot intézett az aradi postafőnökséghez, amelyben tudatja, hogy a S. Bauer und Söhne cég hatszázötvennyolc koronát követel az aradi postán, mert az általa Bécsben feladott hatszázötvennyolc korona utánvéttel megterhelt ajánlott levelet kézbesítették Aradon, de az utánvételi összeget nem inkasszálták.

Ez a felfedezés természetesen nagy meglepetést okozott a postán, annál is inkább, mert a levélkísérő jegyzékből kitért, hogy a bécsi feladó cég teljes igazában van, mert Bécsben a feladásnál az ottani postahivatal szabályszerűen kiállította az elismervényt, amely szerint a levél csakugyan ajánlott és utánvételes. Ez a körülmény egy piros színű ragaszécdulával szokatlanul feltüntetve lenni a küldeményen, most tehát az volt az első feladat, hogy megszeresszük a levélborítékot s megnézzük, vajjon az utánvételt jelző felírás rajta volt-e. Az aradi cégtől meg is kaptuk a borítékot s azon látszott, hogy az utánvételes jel rajta volt, azonban most már nem található rajta. A nagyváradai postaigazgatóság egyetemlegesen kötelezett engem és a kézbesítő levélhordót a hatszázötvennyolc korona megfizetésére, minthogy a postakincstár szavatossági kötelezettsége következtében a bécsi céget kártalanítani fogja. Én eljártam az aradi cégnél és felszólítottam őket,

Győződjön meg róla, hogy a

Kolozsvári „Kristály” Gőzmosógyár

FEST TISZTIT MOS A LEGSZEBBEN.

— Az ország több mint negyven nagyobb városában képviselve. —

FONTOS! Nagyvárad: Zöldfa-utca. Weisz Bernáttal szemben.

hogy a hatszázötvennyolc koronát fizessék meg. Kijelentették, hogy elismerik fizetési kötelezettségüket, de csak január hóban tehetnek eleget. Minthogy ezt az időt nem várhatom be, a rendőrhatalóság segítségét vagyok kénytelen igénybe venni, elsősorban azt kérem, hogy szerezze meg a rendőrség a borítékban volt levelet annak bizonyítására, hogy Lorch Mátyas és Társa cég a hatszázötvennyolc korona utánvétel megfizetésére köteles volt annak átvételkor, másodsorban pedig a hatszázötvennyolc korona biztosítását vagyok kénytelen kérni.

A rendőrség a rendkívül érdekes és nem mindennapos ügyben megtette már a szükséges intézkedéseket.

A predeáli pincér szerencséje.

Wied herceg, az albánok jövődó uralkodója hónapokon át vendége volt rokonának, a román királynak. Károly király udvara az év legnagyobb részét a magyar határtól félórányira lévő Szinajában tölti, a honnan a fejedelmi vendégek gyakran kirándulnak Brassó környékére, Predeál vidékén minden ember ismeri már a román király sárga-fehér automobilját.

Néhány nappal ezelőtt is megpihentek a fejedelmi vendégek a predeáli állomáson. Az automobilból négyen szállottak ki, Wied herceg, egy fiatal román herceg és a kettőjük két adjutánsa. Valami enni-valót rendeltek és a pincér, a ki kiszolgáltotta őket, Albánia jövődó királya előtt így szólt:

— Felség, én is albán vagyok ám!

Wied herceget szemmel láthatólag meglepte a fiatal ember bátorsága és nagy érdeklődéssel kérdezősködött a pincér személyi viszonyairól, majd a mikor elment, három aranyat csusztatott a kezébe. Másnap, korán reggel, üresen állott meg az autó a vendéglő előtt és a soffőr annyit mondott a vendéglősnek, hogy Wied herceg kéreti az albán pincért, látogassa meg őt a szinajai kastélyban.

A felszólításnak nagy örömmel tett eleget a fiatal albán legény. Beleült az autóba, amely elrobogott vele a román uralkodói család rezidenciájára felé. Itt maga Wied herceg várta már a pincért, akivel sokáig elbeszélgetett s akitől különféle felvilágosítást kért leendő birodalma felől.

Több mint három óra mulva tért csak vissza a pincérral Predeálba az automobil, de a fiut hiába faggatta mindenki, nem akart semmit sem elmondani a beszélgetés részleteiből. Arról sem nyilatkozott, hogy megajándékozta-e őt leendő fejedelme, hanem gyorsan csomagolt, visszakérte a munkakönyvét és másnap reggel a gyorsvonattal elutazott Budapesten át Valona felé.

Panama-vita az osztrák képviselőházban. Az osztrák képviselőház tegnapi ülésén Pollauf dr és társai interpellációt intéznek a miniszterelnökhöz Dlugosz galiciai miniszterelnök leleplezésére vonatkozóan, amely szerint állami pénzeket kapott a lengyel néppárt, illetve annak vezetője, Stapinszki képviselő.

Az interpelláció utalni fog a lengyel néppárt bizalmi embereinek december 13-án Rzeszowban tartott gyűlésére, amelyen Dlugosz miniszter kijelentette, hogy Stapinszki képviselő Bobrzinszki akkori helytartótól har-

minezer koronát kapott választási célra, a mostani miniszterelnöktől negyvenezer koronát, saját bevallása szerint pedig Bilinszki közös pénzügyminisztertől két millió koronát. Ha ez a három nagyállású kormányférfi ezeket az összegeket nem saját vagyonából, hanem közpénzből, illetően állampénzből adta, akkor ez szörnyű korrupció és az állampénz elfecsérlése — mondja az interpelláció. Ez az eset azonban jogossá teszi azt a föltevést, hogy itt nem egyes jelenségekkel állunk szemben, hanem, hogy a kormány állami pénzekkel támogatott más politikai pártokat és parlamentéreteket is, akik akaratukat alárendelték.

Az interpellálók tehát kérdik a miniszterelnökt, vajjon Stapinszki magánvagyonából, vagy állami pénzből kapta-e az említett összegeket és ha állami pénzből, mivel igazolhatja a miniszterelnök ezt az eljárását.

Automobilon száguldanak ezután a tüzoltók

Tegnap esti hat órakor óriási feltűnést keltett a korzón egy hatalmas vörös automobil. Harsogó szirénája megállította az embereket, akik hosszan utána néztek a ragyogó csudának. A hosszú, vörös autón mint mozdulatlan vasbabák ült tiz tüzoltó, csákójuk taraja fénylett, kék falként futott el az emberek esodálkozó szeme előtt a zubbonyok sora.

A feltűnést keltő automobil a nagyváradai tüzoltóság első modern gépe. Mint előre jeleztük vasárnap számunkban, megjött a győri gépgyárból a tüzoltók autója, amely páratlanul tökéletes. Tüzrenlézeti szempontból megbecsülhetetlenül értékes.

Grácer Lajos tüzoltóparancsnok évek óta küzd ezért az autóért. Fáradhatatlan lelkesedéssel ki tudta eszközölni, hogy ezen kívül még egy elektro létrát is kapjon a váradai tüzoltóság.

Ez a két vívmány nincs meg másutt, csak Nagyváradon és Budapesten, úgy hogy méltán lehet büszke rájuk nemcsak a tüzoltóság, hanem Nagyvárad városa is.

Az automobil átadására a győri gyár ide küldte Horváth Albert gépészmérnököt, aki bemutatta a gép szerkezetét, betanította a legénységet annak kezelésére. Rendkívül egyszerű az egész. Az autón 10 ember ülhet. Ugyanaz a benzínmotor hozza működésbe a körforgó szivattyút, mint amelyik a motort hajtja. A soffőr egyszerűen átváltja a hajtóerőt és a következő pillanatban dolgozni kezd a szivattyú, amely 30 méter távolságra szökő vizsugarat lövel ki.

A gép Pittler-féle s igen erős Tömött gummikerekeken roban a kocsin. A város megbízásából ma délelőtt fogja átvenni a bizottság, amely Lukács Ödön tanácsos, tüzoltó-főparancsnokból, Gerő Ármán főkapitányból, Szontágh Gusztáv és Belányi Imre igazgatókból áll.

A bizottság több kilométeres próbautat fog megtenni az autón.

**A cipődivat
ujdonságai
ARANYI
cipőáruházába
megérkeztek.**

Telefon 512 sz. Telefon 512. sz.

HIREK

A TISZÁNTUL NAPTARA.

A tavalyi szerény, tapogatósszerű kísérlet után az idén pompás, albumszerű naptárral kedveskedik olvasóinak a Tiszántul.

Hónapok munkásságának eredménye lesz ez a hatalmas, 200 oldal terjedelmű kötet. A szokásos naptári részen kívül közölni fog szépirodalmi dolgozatokat, verseket, elbeszéléseket, lesznek ismertető cikkek Nagyvárad katolikus sajtójáról és más katolikus intézményeiről, végül közölni fogjuk Bihar-megye és Nagyvárad teljes címtárát.

Az albumot körülbelül 30—35 szebbnél szebb kép fogja díszíteni, az első kép pedig valóságos műmelléklet-számba megy.

A Tiszántul naptárát minden előfizetőnk ingyen kapja meg január 1-én. Új előfizetők, akik egy évre előfizetnek, vagy kötelezik magukat, hogy a lapra legalább egy évre előfizetnek, szintén ingyen kapják meg naptárunkat.

A hirdetési rovatba még pár napig felvesz hirdetéseket a Tiszántul kiadóhivatala.

* **Uj kanonok.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király a győri székeskáptalanban megüresedett mesterkanonokságot dr Ambrus István tb. kanonoknak adományozta.

* **Biharvármegye közgyűlése.** A vármegye törvényhatósága tegnap folytatta téli közgyűlését. Az ülésen alig volt jelen egy-két megyebizottsági tag. A kisterem hosszú zöld asztala körül előadó tisztviselők foglaltak helyeket. Kilenc órakor nyitotta meg az ülést a főispán. A szakavatott előadók valóban elismerésre méltó módon ismertették gyors tempóban az ügyeket. A közgyűlés minden dologban az állandó választmány javaslatát fogadta el. Dacára annak, hogy szinte hihetetlen gyorsasággal peregték le az ügyek, még sem tudtak végezni az egész tárgysorozattal. A még letárgyalatlan ügyeket ma fogják elintézni. A tárgyalás után nyomban megtartják a hitelesítő közgyűlést és ezzel befelezést is nyer a bihari törvényhatóság téli gyűlése.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

ami oriasivaiasztékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

* A pápa és Rampolla halála.

Rómából jelentik: A pápával reggel közölték Rampolla bíboros halálának hírért. A szentatyát a hír oly fájdalmasan érintette, hogy titkárán kívül a jelentéstételre egybegyűlt egyházfőket elutasította és visszavonult magánkápolnájába imádkozni.

* Kisértette esett. Tóth István

hentes Vitéz-utca 36. sz. a. üzletéből Maró Sándor napszámos f. hó 17-én este 7 óra körül, amikor a hentes üzletét egy pillanatra elhagyta, annak pénzesfiókjából 33 kor. 30 fillért ellopott. Ezt annál könnyebben tette, mert a pénzes fiókban a kulcsot a hentes behagyta. Maró Sándort Vass Albert detektív előállította. Kihallgatása alkalmával a következőket mondta: Beismerte a terhére rótt büncselekmény elkövetését s elmondta, hogy f. hó november végén szabadult ki az aszói javítóintézetből, ahova több rendbeli lopásért volt elzárva. Hazaérkeztekor beállott a városi kertészhez szolgálatba; midőn munkából hazatért, elment a hentes üzlet elé. Az ötlete támadt, hogy bemegy élelmiszereket vásárolni. Az üzletben nem talált senkit s ezt az alkalmat felhasználta. Belenyúlt a pénzesfiókba, amely nyitva volt. Maró Sándor lezárta s mint javinthatatlant, ismét vissza fogja a bíróság a javítóintézetbe.

* A szegediek Angliája.

Említettük pár nap előtt, hogy a városi tanács iskolaorvosi állásokat szervez, addig is, míg ez megvalósul, az iskolaorvosi teendőket a gyermektanulmányi társaság két orvosa vállalta el. Híradásunkkal kapcsolatosan a Szegedi Napló most a következő elismerő sorokban emlékezik meg a tanács intézkedéséről:

— *Tekintsük Nagyváradot!* A magyar politikuskoknak kedves szavajárása a tekintésük Angliát. Persze éppen csak szavajárása, mert a valóságban mindent fordítva csinálnak, mint a sokszor idézett angol politikuskok. Attól tartunk, mi is hiába kívánjuk a hivatalos tekinteteket Nagyvárad felé irányítani, pedig olykor volna ott mit látni. Mint például most is, amikor Nagyvárad tanácsa elhatározta, hogy iskolaorvosi állásokat szervez a gyerekek egészségi állapotának állandó ellenőrzésére. Addig, míg ezeket az állásokat betöltik, a nagyváradai gyermektanulm. társ. orvostagjai végzik ezt az orvosi szolgálatot a saját nagylelkű ajánkozásuk alapján teljesen díjtalanul. A társaság erre vonatkozó készségét most tudatta a tanácssal, amely beadványukat természetesen nagy örömmel és köszönettel fogadta. Nagyvárad ezzel a reformmal az első vidéki magyar város, amely komolyan veszi a modern iskolai higiénit. Kevés hozzá a reményünk, hogy Szeged kövesse ezen a téren. Pedig ilyen kívánság már itt is hangzott el. Arról is volt már szó, hogy a gőzfürdőben valahogy meg kellene oldani az iskolás gyerekek fürdésének kérdését. A mi legalább is egy ad-hoc bizottságot megérdemelne annyira, mint például a korsolyatóprobléma. Tudtunkkal a hatóság soha ezt a kérdést még csak pillanatnyi figyelemre sem méltatta. Igaz, hogy tanügyi körök se igen foglalkoznak vele, se orvosok. Kivéve a siket-néma-intézet igazgatóságát, mely keresztül vitte, hogy bizonyos időközönként az intézet növendékei délutánként csoportosan használhassák a városi gőzfürdőt. A tanácsnak, ha volna benne érzék ilyen kérdések iránt, nem csak elő kellene segíteni, hanem kötelezővé tenni az iskolás gyerekek fürdését. Természetesen ingyen fürdőben. Örülnénk neki, ha egyszer azt irhatnánk, hogy a közegészségügy modern kezelése tekintetében Szegedről vehetnek példát a többi magyar városok

* Megkerült az eltűnt uri asszony.

A „Tiszántul“ riportban megírta F. B.-né eltűnését. Az uri asszony tegnap délelőtt megérkezett, egyenesen a Rákóczi-utik lakására hajtatott. A férj kétségbeesetten várta már a feleségét, aki az emlékezetes pénteki vacsora után hirtelen Szegedre utazott az unokánóvérehez. A „Tiszántul“-ban olvasta a cikket és ennek hatása alatt, valamint a nővére rábeszélésére visszajött Nagyváradra. A béke most teljesen helyre állott, de F. B. kijelentette, hogy január 1-én elköltözik Nagyváradról.

* **Sirokkó és hóvihár.** Fiuméből táviratozzák, hogy tegnap éjjel nagy sirokkó volt az Adrián. Az egész Karszton heves hóvihár dühöngött és az Abbázia fölött lévő hegyeken most is havazik. Reggelre erős bóra lépett föl és a parti hajózást lehetlenné tette. A hajók is késéssel érkeznek.

* **Halálozások.** A szabadságharc hőseinek száma tegnap ismét kevesebb lett egygyel. Veres Sándor 48—49-es honvéd életének 90-ik évében tegnap reggel 6 órakor meghalt. Temetése holnap délután 2 órakor lesz a Temető-utca 3. sz. alól. — Ugyancsak tegnap reggel fél 6 órakor halt meg Bereczky Sándor végzett gimnáziumi tanuló életének 22-ik évében. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Lukács György-utca 28. sz. a. gyászos háztól. — Péntek éjjel fél 1 órakor halt meg Tarsoly Ferencné, életének 53-ik évében. Temetése ma, pénteken délután 3 órakor lesz a Teleky-u. 37. sz. alól.

* Államvizsgák az akadémián.

A nagyváradai kir. jogakadémián tegnap végződtek az államtudományi államvizsgák. Két napon át tartottak a vizsgálatok és igen jó eredménnyel végződtek, amennyiben a vizsgáló bizottság valamennyi vizsgázót képesítette. A bizottság elnöke dr. Hoványi Gyula prodékán volt, helyettese pedig dr. Kiss Géza dékán. Tagjai voltak: Mártonffy Marcell, dr. Sigmond Andor, dr. Bochkor Mihály és dr. Szandtner Pál jogakadémiai tanárok. Mindössze négyen jelentkeztek vizsgára, névszerint Benyovszky István, Bereczky Ferenc, Binder János és Papp Jenő. A négy absolvált joghallgató a legjobb eredménnyel fejezte be az akadémián a jogi tanulmányát.

* **A robogó vonat alatt.** Tegnap délután borzalmas perceket élt át a Belényes felől robogó tehervonat személyzete. Belényest már jó messzire elhagyta a fával megrakott tehervonat, mikor Fenes község határában egy kanyarultnál a sineken a vonatvezető egy embert látott. Éles füttyöléssel figyelmeztette a gépész a veszélyes helyen ballagó embert, aki azonban oly mélyen a fölére huzta a báránypőr kucsmát, hogy nem hallotta a sipolást. A vonatot már nem lehetett megállítani. A következő pillanatban a vonat gépjé neki ment az embernek, aki arccal vágódott végig a töltésen. A vonat személyzete hátborzongva, szinte kétségbeesetten dolgozott a fékeken, de már csak akkor tudták megállítani a vonatot, mikor minden koci átrobogott az emberen. Azt hitte mindenki, hogy darabokban szedik fel a szerencsétlen ember hulláját. Elképzelhető a vasutasok meglepődése, mikor a sineken eszméletlenül bár, de ép állapotban találták meg az elütött embert. Azonnal a vonatra tették és visszatolták az egész vonatot a belényesi állomásra, honnan a kórházba szállították az embert. Az orvosi vizsgálat során megállapították, hogy az illetőt a gép-

oly erővel vágta a földhöz, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett és aligha marad életben. A csendőri nyomozat megállapította, hogy az illetőt Herdelló Jánosnak hívják, aki Belényesben a vásár alkalmával többet ivott a kelleténél és ittassan a sineken indult hazafelé. Így érte utól a vonat, melyet a csekély távolság folytán megállítani nem lehetett. Mikor a gép elütötte Herdellót az volt a szerencséje, hogy a sinek közé esett. A vonatnak egyetlen kocsija sem érintette a földön fekvő embert. A vizsgálat megállapította, hogy felelőség nem terhel senkit.

* **Meleg takarót lopott.** A nagyváradai hegyen, a Dorongos oldalon, Szentpáli György szőlőjének lakatlan pajtájába ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak s onnan 3 párnát, egy dunyhát s két ágytakarót elloptak. A megejtett vizsgálat szerint a tolvajok apránként hordhatták el az említett tárgyakat, mert a hegyőrök a pajta tájkán sem a tulajdonost, aki Nagybarádon lakik, sem pedig a szomszédokat nem látták, de a talált nyomok azt bizonyítják, hogy a pajtában többször fordultak meg a tolvajok.

* **Zsufolt folyosók.** A rendőrkapitányi hivatal II-ik emeletét reggeltől késő estig igen sok munkanélküli egyén özönl el. Ingyen fát kérnek. Kérelmük előterjesztése végett sok időt pocsékolnak el kevés eredménnyel. Mert a város által havonta segélyezett egyének részére a városi szegény iroda beszolgáltatta a névsort s így ezeknek a fát már szállítják. A képesített iparosok is, akik munkanélkül vannak és faszegélyben részesülni óhajtanak, azok ne a rendőrkapitányi hivatalba, hanem a szegény irodához forduljanak, ahol előjegyeztetnek. Más szemérmes szegények kérelmét Kemény rendőrkapitány jegyzi elő, aki már az eddigi utalványokat a városi fatelephez juttatta, minek folytán a fát egy pár nap alatt meg fogják kapni.

* **Tanítók Fürdője alakuló közgyűlése.** Székelyudvarhelyen ez évi december hó 27-én délután 3 órakor tartja a Tanítók Fürdője részvénytársaság alakuló közgyűlését. Fáradhatatlan munkássággal, kitartó lelkesedéssel vitte ezen részvénytársasági szervezkedést Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi ig. tanító sikerrel oda, hogy most megteremthetik a hazai tanítók társadalmi gyógyfürdőjét, üdülő- és nyaraló helyét a csinos kulturváros: Székelyudvarhely határában levő és lombos erdő között fekvő kén-sós vizű Szejke fürdőn; gyermeknyaralótelepét pedig a fenyvesek közötti Homoród fürdőn. Ezen áldásos intézmény támogatására, a 25 korona értékű részvények még mindig jegyezhetők szervezőnél. A nagy társadalomnak is hathatós érdeke lévén, tanítók fürdője, tanulók nyaralótelepe létesítése, a további legmelegebb pártolásra ajánljuk ezen értékes akciót.

* **Gere Károly ügye.** Annak idején részletesen megírtuk, hogy Gere Károly rendőrmestert a polgármester felfüggesztette állásától. Az őrmester nem tudott belenyugodni a polgármesteri intézkedésbe, hanem felebbezést jelentett be. A belügyminiszteriumban áttanulmányozták az összes felebbezési pontokat, azonban nem találtak egyáltalán olyan tételt, melynek alapján a polgármesteri intézkedés megváltoztatására lett volna szükség. A miniszteri határozat, mely a polgármester felfüggesztő határozatát jóváhagyta, tegnap érkezett le a városhoz. A harmadfoku intézkedésről a hatóság hivatalos kommuniké utján is értesítette a sajtót.

* **A Szigligeti Társaság Eötvös-ünnepé.** Mint már jeleztük: vasárnap, a hó 21-én tartja a Szigligeti Társaság ez évadban második felolvasó ülését, a melyet Eötvös József báró, a magyar kultúra halhatatlan alakja emlékének szentel. Dr. Vucskits Jenő tanár, a társaság tagja, aki Mikszáth Kálmánról írt tanulmányával a társaság felolvasó asztalánál már oly nagy sikert aratott, mondja az emlékbeszédet; a nagy író néhány örökbeesü költeményét pedig Polgár Mariska kisasszony, a szintársulat bájos művésznője fogja elszavalni. Az ülést a városháza dísztermében tartják meg és a belépés díjtalan.

* **A villamos felügyelő bizottság ülése.** Nagyvárad város villamos művének felügyelőbizottsága tegnap délután tartotta rendes havi ülését. A felügyelőbizottság elsősorban a múlt havi mérleget tárgyalta, mely alkalommal kénytelen volt megállapítani, hogy az eredmény a múlt év hasonló időszakának eredményéhez képest mintegy 5000 koronányi visszaesést mutat. Ennek a visszaesésnek három fő oka van: az egyik a 7 órai záróra, a mely miatt az üzletek kevesebbet fogyasztanak, mint a múlt évben, a másik az ipari fogyasztásnak az általános ipari pangás következtében előállott üzemi redukciója, a harmadik ok a Wolframlámpák elterjedésében keresendő, a a minnek következtében nagyon sok magánlakás és üzlet tetemes megtakarításokat ért el. A villamos mű felügyelőbizottsága több felszólalásban annak a reményének adott kifejezést, hogy épen ez a megtakarítás arra fogja indítani azokat, a kik még a villamoságot nem használják, hogy azt maguknak bevezessék és a villamos mű eképen új fogyasztók acquirálása révén kárpótlást fog találni. A magánberendező cégek kérelmét tárgyalta ezután a bizottság, akik azt kívánták, hogy a villamos mű a városban ne létesítsen cillárraktárt és egyáltalában a magánberendezésének készítésével hagyjon fel. Ezzel szemben a felügyelőbizottság a kérelmet elutasítandónak tartja és szükségesnek mondotta ki épen új fogyasztók toborzása céljából, hogy a villamos mű ezentúl a fogyasztó közönségnek villamos berendezéseket a lehető legjutányosabb árakon és méltányos fizetési feltételek mellett vállaljon és esillárokat motorokat bérbeadjon azoknak, a kiknek ezek megvásárlására pénzük nincsen. Ezenkívül a bizottság csak apróbb áramfogyasztási kedvezmény iránti kérelmeket tárgyalta.

* **Kolera.** Krakóból táviratozzák: Egy idevaló lapjelenti Turkból: A Galicia határán lévő Sianki községben Feld Bella tizennégy éves leány, a ki Magyarországból utazott oda, koleragyanus tünetek közt megbetegedett. A beteg leányt, valamint hozzátartozóit elszigetelték.

* **Honvédzenekar a Royálban.** Ma nagy hangverseny a Royál kávéházban a karmester ur személyes vezénylete mellett a következő műsorral: 1. A vendégek bevonulása Wartburgba „Tanhauser“ e. op. Wagner. 2. Keringő „Buda gyöngye“ e. optt. Ascher. 3. Nyitány „Rübezal“ e. op. Flotow. 4. Nagy ábránd „Parasztbeesül“ e. op. Mascagni. 5. a) „Alla Stella confidente“ románc Robaudi. b) Tanc kettős a „Három felenség“ e. optt. Lehár. 6. Egyveleg „Gósák“ e. op. Sidney. Szünet. 7. „Égmond“ nyitány Beethoven. 8. a) Keringő „A mozikirálynő“ e. optt. Gilbert. b) „Alba“ induló Fryesaj.

* **Két jégász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhettek be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagő-kapu mellett.

* **„Pofája fekete“.** Egy fehérszörű, 6 hónapos nőtény, foxterier kutya elveszett (Sipszi névre hallgat) rövidre nyírott farka van, pofája fekete és barnás. Megtalálóját illő jutalomban részesül. A kutya Mezey Gyula rendőrkapitányé volt. Mivel a kis kutya ismertető jele eléggé feltűnő, remélhetőleg hamar megkerül.

* **Ossi-tér 14. sz. házban több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

* **Kossuth-utca 2. sz. alatti volt Szihta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből álló lakás november hó 1-től kiadó,** megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Leszámítoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

* **Érdekében áll mindenkinek pénzét megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá eszpekék, szallagok, hímzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

* **Ezerféle játék** futnak leányoknak, gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párizsi Bazarban** Sas alatti.

* **Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja** automobilon, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol ugy a helyi, mi f az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

* **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

* **Nagy játék vásár!** Értesítjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u. m. francia babák, hintalovak, babakocsik, önműködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Fröbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, dísz tárgyak és plüsch árukban stb., az előirt árakból 20 százalék engedménnyel árusítjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sis-épület (volt Radó áruház helyiségébe).

* **ZOMBOR SANDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testegyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** urnői- és papi szabókat. Megleppő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc** utca 17. Telefon 832 sz.

* **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Köttünk, fejeltünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“** Helyi és vidéki telefonszám 1359.

* **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbből a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecelt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sarkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

* **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyitott **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Szász épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Csodaszép** mézédés **csemegeszőllő!** Legoemesebb hazai és tiroli **fajalmák!** Óriási tiroli **maróni.** Valódi debreczeni **pároskolbász.** Kijűnő fehér és piros **hegyi-borok!** **MERTZ NANDOR** esemege-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

* **Romanóczy utca szenzációját** képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredei párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusítatnak el Ujhelyi Rózinál, Romanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

* **Aszódi Kossuth-utcai főüzlete és Rákóczi-uti Csokoládé király fióküzlete** (vigyázat, nem Bémer-tér) karácsonyi és cukorkavasárt rendez olcsó gyári árakban. 1 kilo friss szaloncukorka 1 kor. 80 fillér, 1 karácsonyi fára való finom élvezhető cukorka 2 korona. Ézer és ezerféle megleppő ujdonságok, remek csokoládé alakok darabja 6 fillér Vidékre pontosan szállítok utánvétellel. Ajándékba megleppő szép valódi japán dobozok megleppő olcsó árban. Figyelme tetem Nagyvárad előkelő közönségét, hogy Kugler Gerbeaud fölerakatom van és friss minőségben a közönség rendelkezésére áll budapesti árakkal. Dé igyümölcs osztályomban a valódi francia datolya kilója 2 kor. 40 fillér, ládavételnél 2 kor 20 fillér kilogrammonként.

Fogak és fogsorok úgy **kaucsuksba** mint **aranyba** fog alva **szájpadlás** nélkül, továbbá **arany koronákat,** **csapfogakat,** **hidmunkákat** fog és **gyökér húzás** és **tartós fogtöméseket** készít

Engel Dezső,

vinégázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

* **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított m. hosszban Berettyó-Széplak állomásra egálabb egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. ár osztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

x **Matyok Péter** tambura zenekara a Korona-kávéházban. Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyek közvéltára **Matyok Péter** (Paganini) tambura zenekara teljesen újonnan szerződött tagokkal, a közkedvelt társulat magán- és duett számokkal működik közre. A gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a közkedvelt **Gyöngyi duett**. A társulat tagjai: Kővári Rózsika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Béke és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos műsor. Kezdés este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves pártfogást kér **Matyok Péter** karmester.

x **Meghódította a hölgyeket** Mlle JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglepő **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidfő.**

Legszebb karácsonyi ajándék orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839. Telefon 839.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

A legszebb

Karácsonyi
Kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

x **Felhívjuk** m. t. olvasóink figyelmét **Büchler Márton** butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevron vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevron v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35-39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosrik, téli cipők, fehérneműek, uraldivatcikk legolcsóbban beszerezhetők Feketé-nél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

DECEMBER 31-IG!

Elsőrangn briliánt és arany ékszer ujdonságaimat kedvezményes karácsonyi áron adom el!

Órákban és látszerészeti cikkekben feltűnő nagy választék. Szíves pártfogást kér

BOROS J.

Rákóczi-ut,

Korona gyógtár mellett.

Telefon: 778. szám.

DECEMBER 31-IG!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Zöld frakk.
Vasárnap délután: Üdvöske; este: Tatárjárás.

A zöld frakk.

Hiába, finom elmék, esattanós francia szellemesség csak a Szajra partján terem. A zöld frakk ennek a pajkos gall humorának egyik csillogó terméke. Szellem és él csak úgy röpködnek benne s a két szerző, Flers és Caillavet maró gunyukkal, gyilkos szatirájukkal, de mindig szellemes ötleteikkel valósággal sziporkázva szórakoztatják a közönséget négy, nem is rövid felvonáson át. Ebben a négy felvonásban megkapja mindenki a magáét: a köztársaság, az arisztokrácia, az akadémia, a katonaság, az eluók, a tudósok, a szabadkőművesek, szóval az egész mai francia előkelő társadalom. Nem is lehet ismertetni a darab meséjét. Nem a mese itt a fő, az talán kifogás alá is eshetnék, hanem a szellemes dialogok, a pazarul szatirikus jellemzés a Zöld frakk főerőségei.

Az előadás eleinte ijesztően vontatottan ment, míg a főszereplők át nem vették a eszelekvényt. Az első néhány jelenet erősen döcögött. Kár volt a harmadik felvonást megrövidíteni és a felvonás esattanóját el-

hagyni. A harmadik felvonás diszletezése sem volt jó. Az akadémikusok frakkja a gyászosságig egyszerű; az elnöki fogadószoba egy kezdő ügyvédi irodára emlékeztetett. Ezekben az általános kifogásokon túl azonban az előadásról a többiekben általában jót mondhatunk. **Étsy Emilia** a hercegné szerepében egyikét adta legjobb és legintelligensebb alakításainak.

Minden jelenete telve volt a legigazibb, öntudatos művészi alakítás vonásaival. **Sik Rezső** pompás hereg volt (megérdemelt volna jobb képet a falra akasztott mázolványnál). Pompás karrikatura volt **Tompa** zeneszerzője; kár, hogy a legjobb jelenetet, a zongorával illusztrált elbeszélést a színpalack mögötti zongorázó nem festette eléggé, sőt mikor egy ízben kellett volna hamarabb szólalt meg a színpalack mögött a zongora, az illúzió is elszállt. **Polgár Mariska** Brigitteje egyike volt az est legsikerültebb alkotásainak, megérdemelte, hogy nyílt színen megtapsolják. Jó lett volna **Tóth Elek** is, csak több eleganciát kellett volna szerepébe vinnie. **Latour** gróf ostoba ugyan, de előkelő. **Leövey** elnöke is kissé mintha tulságosan szürke lett volna. **Varsa, Hunyadi, Szarvasi, H. Körösi Juci** kisebb szerepekben egészen megfeleleltek; **Novelli Evelin** még kisebb szerepben félig sem. Kár volt ilyen rossz játékhöz olyan szép öltözékeket felvenni.

Tatárjárás. **Lőrentey** főhadnagy és a szép **Riza** bárónő története a maga kedves üdeségében, még mindig kedvene története a színházi közönségnek, amely mindenkor élénk érdeklődést kelt. Ezt mindenesetre csak fokozni fogja a Tatárjárás vasárnap esti előadása, amelynek keretében **Riza** bárónőt **F. Károlyi Leona** urasszony, **Mogyoróssy** önsétes sneidig szerepét **Szentgyörgyi Kártha, Treszkát Kerényi Irén** játssza, míg **Lőrentey** szép szerepe **Medgyaszay Jenő** kezében vannak. Élénk emlékezetében van még kétségtelenül a közönségnek a Tatárjárás tábornokának pompás alakja, amelyet kabinetalakításban **Sik Rezső** szokott játszani.

Üdvöske. Vasárnap délután az idei szezon egyik szép sikerü reprize: az **Üdvöske** lesz műsoron, amelynek előadása iránt igen élénken nyilvánult meg a közönség érdeklődése. A kedves zenéjű operette vasárnap délutáni előadására a jegyek a színházi pénztárnál már most is válthatók.

A Mozikirály. Karácsony ünnepeinek szenzációs színházi slágere lesz a **Mozikirály** bemutatója, amely valósággal lázban tartja ennek a pompás bohózatnak a szereplőit. Dacára annak, hogy most rövid idő alatt két ujdonságot is mutatott be a színház, a szereplők fáradhatatlan buzgalommal igyekeznek a sikert biztosítani a **Mozikirály** számára, amelynek varázsa alól még a fővárosi publikum sem tudott szabadulni. A **Mozikirály** nemcsak azért a legmodernebb színpadi alkotások egyike, mert a színpadon a közönség most legkedveltebb szórakozása: a mozi-színház is szóhoz jut, hanem azért is, mert még az utóbbi időben egyetlen darab keretében sem mulattatta a publikumot annyi szenzációs trükk, mint éppen a **Mozikirály**-ban, amelynek bemutatóját karácsony másodnapján, e hó 26-án tartja a színház.

NYILTÉR

Karácsonyra

mindenfajta fali és zseb-
órákat, ékszereket, ezüst
evőeszközöket

Ezüst cigaretta tárcákat
igen alkalmas ajándéktárgyak

SCHMUTZLERNÉL

nagyon olcsón szerezhethők be.

Ócska arany és
ezüst beváltás!

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Királyt sért a kefekötő.

Szántó Romulus kefekötő királlysértéssel vádolva állott tegnap a nagyvárad kir. törvényszék büntetőbíróháza előtt. Egy népgyűlésen hangosan tüntetett a tömeg, Tisza ellen, akit akkor nevezett ki a király miniszterelnökké. Éles hangon ordított ki a tömegből:

— Abcug Tisza, abcug, aki kinevezte.

A detektívek megállapították, hogy Szántó Romulus volt a királlysértő.

A tárgyaláson nem tagadta tettét.

— Nem tudom én, tekintetes törvényszék, mondtam-e, vagy nem! Nagyon ittas voltam akkor.

A tanúk igazolták, hogy mondta.

A bíróság 3 heti fogházra ítélte Szántó Romulust, aki az ítéletben megnyugodott.

Csalárd bukás. Weisz Ignác szalárdi kereskedő csalárd bukással vádolva állott tegnap a kir. törvényszék büntető bírósága előtt. A testvérével együtt vezette az üzletet, eleinte jól is ment minden, később azonban az üzlet helyes vezetését elhanyagolták, a befolyó pénzeket könnyelműen elherdálta Weisz Ignác s a hitelezőknek nem fizetett. Lassankint mind jobban eladósodtak s a 15,000 koronával szembe 28,000 koronára rugott a passziva.

Az üzletet bezárta, megindult a esőd-eljárás, s ekkor megállapítást nyert, hogy az üzlet vezetésében egész sereg visszaélés történt. A bíróság hamis bukásért 200 korona pénzbüntetésre ítélte Weisz Ignácot. Az ítélet jogerős.

TÁVIRÁTOK

Tisza diszpolgársága.

Budapest, dec. 18.

Hódság község Tisza Istvánt diszpolgárrá választotta. Az oklevelet szombaton adja át a küldöttség. Tisza meghívta őket a Hungáriába bankettre.

A békéscsabai választás.

Békéscsaba, dec. 18.

Szemere Miklós a neki följánlott képviselőjelöltséget elfogadta ellenzéki programmal. Ellenjelöltje Bohus György kisgazdapárti és munkapárti programmal.

Fellázadt betegek.

Székesfehérvár, dec. 18.

A városi kórház vérbajos betegek a rossz kozst miatt fellázadtak. Két ápolót és az orvosokat megtámadták. Huszonhat férfi és több nő dulakodott a kórteremben. Az ágyakat felgyújtották. A rendőrség elfogta a lázítókat. A vizsgálat folyik.

Czernin Tiszánál.

Bécs, dec. 18.

Gróf Czernin Ottokár a monarchia új bukaresti követe teoap dél-előtt megjelent a Magyar Házban és félórás látogatást tett gróf Tisza István miniszterelnöknél. Ez a látogatás a delegátusok körében nagy feltűnést keltett.

Törökország koldus.

Konstantinápoly, dec. 18.

A nagyvezér tegnap két nagykövetet fogadott el és közölte velük, hogy Törökország kénytelen lesz a közhivatalokat megszüntetni, mert alkalmazottait öt hónapja nem bírja fizetni. A porta a nagyhatalmak-

hoz apellál, hogy háriítsák el a pénzügyi zavar komolyabb következményeit és figyelmezteti őket arra, milyen kárt fog szenvedni a nagyhatalmak gazdasági érdeke, ha Törökországgal minden forgalom megszűnik.

A király ezer hónapos.

Budapest, dec. 18.

A trónörökös ötvenéves születésnapja alkalmából még egy érdekes jubileuma van az uralkodóháznak: tegnap töltötte be Ferenc József életének ezredik hóuapját. Aug. 18-án volt nyolevanhárom éves, tehát 996 hónapos az uralkodó és a közben elmúlt négy hónap után most már az ezeregyedik hónapba lépett.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	843.50
Osztrák hitelrészvény	—	634.50
4%-os koronajáradék	—	83.25
Osztr. magy. államv.	—	709.—
Jelzálogbank	—	439.75
Leszámitoló és pénzváltó	—	529.50
Hazai bank	—	289.50
Magyar bank	—	544.—
Keresk. bank	—	3823.—
Rimamurányi	—	644.—
Salgótarjáni kőszén	—	746.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1023.—
Közuti vasut	—	634.50
Városi villamos	—	360.—
Adria	—	577.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	11.35
Októberi rozs	—	7.27
Áprilisi rozs (1914)	—	8.64
Októberi zab	—	7.93
Áprilisi zab (1914)	—	7.48
Tengeri 1914 májusra	—	6.56

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRÜGER ALADÁR.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Ha nincs megelekedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

MIYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság
Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.
Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karantylus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakzerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Két középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
— fizetéssel — felvétetik
a **Szent László-nyomdába.**

Beleépési felhívás.
A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet
Kossuth Lajos-utca 4. szám.
**1914. január 1-én megnyitja
19-ik évtársulatát**

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való beleépésre. A beleépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik.* Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések 9/10 része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre.

A szövetkezetbe való beleépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét. Az új évtársulatba lépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A beleépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarékos és segély-szövetkezet”
igazgatósága.

Tisztelettel értesítjük a nagyra-
becsült megrendelőinket, hogy

**lakatos és gazdasági
gépműhelyünket
Lukács György-u. 14. sz. a.**

helyeztük át. Hol mindennemű lakatos munkák és gépjavítások gyorsan és szakszertően eszközöltenek. Kiváló tisztelettel

RUFF TESTVÉREK

Büchler Márton

Nagyvárad legrégebbi butorkereskedője

**BUTORIPAR
VÁLLALATÁT**

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér megtakarítása folytán vevőinek ennek folytán a legolcsóbb árat nyújthassa.

☛ A címre kérem figyelni! ☛

Telefon az egész megyére 1-30.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőrdobos mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikket, ugymint:
disz- és igás-szerszámot, nyerges és versenystorokat. Kívánatra megrendelés után is készítenek a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bómer-tér.

**Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása**

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár

**A
jó bornak**

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujjonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kiváló saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás,** szolid polgári árak. **abonensz naponta felvétetnek.**

Parfumerie „HEZ“ illatszertár

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben.
Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. szám.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér.
1 drb. üveglégely francia arc- és kézfinomító.
1 drb. francia szappan (bármely illatban),
1 üveg francia parfüm (bármely illatban),
1 üveg francia brillantín (bármely illatban),
1 könyv (60 lap) angol pouderpapír,
1 csomag dr Heider-féle fogpor,
1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel),
1 csomag amerikai Shampooon szájosópor,
1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz,
10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap),
összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér.

1 csoport 5 korona.

1 üveg valódi Odol szájvíz,
1 üveg amerikai Hair-Petrol,
2 üveg valódi kölnivíz,
1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban),
2 üveg valódi francia brillantín (bármely illatban),
6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban),
1 drb. fogkefe csontnyéllel,
1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor,
összesen 15 drb. 5 korona.

Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

EZ AZ IGAZI!

Wagner a „Hangszer-Király“
Budapest, József körút 15.

Különleges hangszerei a következők:

Varázsfuvola ajándékkal 4 korona.
Csodaréztrombita, vastagrézéből 6 korona.
Tündérharangok, 15 csengő, 8 korona.
«János vitéz» fuvola 1 és 2 korona.
Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.
Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
Éneklőgép, amerikai tőcsornékul!
Saját javító szakműhelyek!
A milánói, párisi és londoni kiállításon aranyérem és érdemkeresztel kintüntetve.
Fényképes árjegyzék ingyen! Olvas! Ügyeljünk a «Wagner» névre és a 15 házszámra.

Ö csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok polgári jótékony céljaira szánt
XLII-İK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTEK.

Ezen sorsjáték 21.446 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A huzás nyilvánosan Wienben, 1914. január 22-én fog megtartatni.
Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zolamtstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, a vasutaknál, adó-, posta- és táviradivataloknál, váltóüzletekben kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától
(jótékony cél sorsjátékok osztálya).

Legszebb karácsonyfa díszek,
cukorkák, mandarin, narancs, **ananász**

(s mindennemű deligyümölcsök valamint
Karácsonyfák dus váasztékban
és legjutányosabban beszerelhetők

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer és csomagoló üzletben,
kávé, tea, és rum közvetlen behozatal.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és látszerész.

Ajánlja dusan felszerelt
óra és ékszer nagy
raktárát jutányos árral

Szent János-utca 39. szám.

Óra és ékszer javításokat
pontosan eszközölk.

Eredeti
Meteor kályhák,
kályhatálcák és ellenzők,
fa- és széntarték,
valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.